

Obsah

OBECNÝ POHLED

1 Základní strukturní prvky nervového systému (Jaromír Mysliveček)	17
1.1 Neuron	19
1.1.1 Stavba a funkce nervové buňky	19
1.1.2 Děje na buněčné membráně	21
1.1.2.1 Molekulární morfologie nervové buněčné membrány	21
1.1.2.1.1 Transport látek přes membránu	22
1.1.2.1.2 Iontové kanály, typy, význam	23
1.1.2.1.3 Stavba a funkce synapse	27
1.1.2.1.4 Synaptické mediátory	29
1.1.2.2 Membránové potenciály	30
1.1.2.2.1 Klidový membránový potenciál	30
1.1.2.2.2 Akční potenciál	31
1.1.2.2.2.1 Akční potenciál, vznik, vedení, refrakterní fáze	31
1.1.2.2.2.2 Srovnání akčního potenciálu nervového vlákna, hladkého, srdečního a kosterního svalu	34
1.1.2.2.3 Postsynaptické potenciály, presynaptická a postsynaptická inhibice a facilitace	37
1.2 Glie	40
1.2.1 Gliové buňky	40
1.2.2 Děje na buněčné membráně gliových buněk	42
1.2.3 Glie a regulace extracelulární koncentrace kalia v CNS	44
1.3 Vnitřní prostředí CNS	46
1.3.1 Komerový systém, mozkomíšní mok	46
1.3.2 Mozkomíšní mok – tvorba, složení a význam	47
1.3.3 Hematoencefalická bariera	49
1.3.4 Metabolismus nervové tkáně	51
2 Funkční souvislosti (Jaromír Mysliveček)	53
2.1 Způsoby komunikace mezi buňkami	55
2.1.1 Rozdělení receptorů	56
2.1.1.1 Receptory cytoplazmatické	56
2.1.1.2 Receptory membránové	57
2.1.2 Receptorové regulace	61
2.2 Klasifikace nervových vláken	63
2.3 Interneuronální integrační mechanismy, presynaptické a postsynaptické modulační okruhy, synaptická plasticita	64
2.4 Reflex, reflexní oblouk a jeho jednotlivé prvky, klasifikace reflexů	69

SPECIÁLNÍ POHLED

3 Centrální nervový systém (Jaromír Mysliveček)	73
3.1 CNS – fylogenetický a ontogenetický vývoj CNS	75
3.2 Funkce jednotlivých částí CNS	78
3.2.1 Funkce míchy	78
3.2.2 Funkce mozkového kmene	81
3.2.2.1 Prodloužená mícha	81
3.2.2.2 Most	83
3.2.2.3 Mezencefalon – střední mozek	84
3.2.2.4 Retikulární formace mozkového kmene	85
3.2.3 Funkce mozečku	87
3.2.4 Funkce mezimozku	90
3.2.4.1 Talamus a metatalamus	90
3.2.4.2 Hypotalamus	90
3.2.4.3 Epitalamus a subtalamus	96
3.2.5 Funkce velkého mozku (telencefala)	96
3.2.5.1 Bazální ganglia	96
3.2.5.2 Claustrum	100
3.2.5.3 Limbický systém	101
3.2.5.4 Kortex	104
3.3 Funkční vztahy CNS	111
3.3.1 Reflexy	111
3.3.1.1 Míšní reflexy – monosynaptické, polysynaptické – flexorové a extenzorové ...	111
3.3.1.2 Postojové a vzpřimovací reflexy	114
3.3.2 Motorika	116
3.3.2.1 Přehled mechanismů řízení hybnosti	116
3.3.2.2 Opěrná a cílená motorika	117
3.3.2.3 Spinální centra motoriky, alfa a gama neurony	118
3.3.2.4 Řízení somatických funkcí mozkovým kmenem a mozečkem	119
3.3.2.5 Řízení somatických funkcí talamem a bazálními ganglii	120
3.3.2.6 Řízení somatických funkcí mozkovou kůrou	120
3.3.2.7 Vývoj opěrné a cílené motoriky	121
3.3.3 Řídicí funkce nervového systému	123
3.3.3.1 Řízení autonomních funkcí	123
3.3.3.2 Řízení dýchání	130
3.3.3.3 Řízení funkcí krevního oběhu nervovým systémem	135
3.3.3.4 Řízení sekrece hormonů	138
3.3.4 Biologické rytmy	140
3.3.4.1 Cirkadiánní rytmy	140
3.3.4.2 Bdění a spánek	143
3.3.5 Chování	145
3.3.5.1 Pohnutky, motivace, instinkty	146
3.3.5.2 Emoce	150
3.3.5.3 Mechanizmy učení a paměti, vyšší nervová činnost	152
3.3.5.4 Specifické rysy nervové činnosti u člověka, řeč	165

3.3.5.5	Projekční, asociační a senzorické oblasti mozkové kůry z hlediska vyšších nervových funkcí	169
3.3.5.6	Dominance a specializace hemisfér	170
4	Smysly (Jaromír Mysliveček)	173
4.1	Obecné poznatky	175
4.1.1	Molekulární biologie receptorů, činnost, rozdělení	177
4.1.2	Receptorový potenciál, adaptace	179
4.2.1	Chuť a čich	181
4.2.2	Zrak	184
4.2.2.1	Optický aparát oka, okohybné svaly, pohyby očí	185
4.2.2.2	Neurofyziologie sítnice	195
4.2.2.3	Zraková dráha a projekční oblasti	203
4.2.3	Sluch	208
4.2.3.1	Funkce zevního, středního a vnitřního ucha	209
4.2.3.2	Sluchová dráha a projekční oblasti	212
4.2.4	Vestibulární systém	216
4.2.5	Kožní čítí, dotek, tlak, termorecepce, propriocepce	219
4.2.6	Percepce bolesti	226
5	Základy mechanismů poruch funkce nervového systému (Martin Pretl)	173
5.1	Obecné mechanismy poruch	237
5.1.1	Geneticky podmíněná onemocnění	238
5.1.2	Onemocnění podmíněná vnějšími faktory	238
5.2	Poruchy funkce nervového systému	241
5.2.1	Zánětlivá onemocnění	241
5.2.1.1	Bakteriální neuroinfekce	241
5.2.1.2	Virové neuroinfekce	245
5.2.1.3	Prionové infekce	249
5.2.2	Cévní onemocnění	249
5.2.2.1	Ischemické cévní příhody	250
5.2.2.2	Hemoragické cévní příhody	253
5.2.3	Nádory	256
5.2.4	Demyelinizační onemocnění	259
5.2.5	Neurodegenerativní a neurometabolická onemocnění	260
5.2.6	Neurokutánní syndromy	264
5.2.7	Traumata CNS	265
5.2.8	Poruchy funkce periferních nervů	267
5.2.9	Poruchy funkce míchy	269
5.2.10	Poruchy funkce mozkového kmene	271
5.2.10.1	Prodloužená mícha	271
5.2.10.2	Most	271
5.2.10.3	Mezencefalon	274
5.2.10.4	Retikulární formace Decerebrační syndromy	275
5.2.11	Poruchy funkce mozečku	276
5.2.12	Poruchy funkce talamu, epitalamu a subtalamu	276

5.2.13 Hypotalamus	277
5.2.14 Bazální ganglia – extrapyramidové syndromy	277
5.2.14.1 Hypokinetický syndrom	278
5.2.14.2 Hyperkinetický syndrom	279
5.2.15 Limbický systém	282
5.2.16 Kortex	282
5.2.17 Epilepsie	287
5.2.18 Poruchy funkčních systémů (duševní poruchy) (Jaromír Mysliveček)	291
5.2.18.1 Organicky podmíněné duševní poruchy	291
5.2.18.2 Duševní poruchy vyvolané účinkem psychoaktivních (návykových) látek	295
5.2.18.3 Symptomatické duševní poruchy při endokrinopatiích	299
5.2.18.4 Poruchy pudů, motivací, instinktů a emocí	300
5.2.18.5 Poruchy biologických rytmů – poruchy spánku	305
5.2.18.6 Schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy	307
5.2.18.7 Afektivní poruchy	310
5.2.18.8 Neurotické poruchy	319
5.2.18.9 Poruchy osobnosti a chování	323
5.2.18.10 Poruchy paměti, myšlení a inteligence	327
5.2.18.11 Poruchy vědomí	332
5.2.19 Poruchy funkce smyslů	333
5.2.19.1 Chuť a čich	333
5.2.19.2 Zrak	334
5.2.19.3 Sluch	339
5.2.19.4 Vestibulární aparát	339
5.2.19.5 Somatosenzorický systém	340

6 Mechanizmy účinku farmak působících na nervový systém a jejich interakce

(Jaromír Mysliveček, Anna Hrabovská)	343
6.1 Mechanizmy účinku	345
6.1.1 Celková anestetika	347
6.1.2 Analgetika	348
6.1.3 Antimigrenika	348
6.1.4 Psychofarmaka	348
6.1.4.1 Psychostimulancia	348
6.1.4.2 Hypnosedativa/anxiolytika	349
6.1.4.3 Antidepresiva a antimanika	349
6.1.4.4 Antipsychotika (neuroleptika)	350
6.1.4.5 Kognitiva (nootropika)	351
6.1.5 Antiparkinsonika a antispastika	351
6.1.6 Antiepileptika	351
6.1.7 Anticholinergika	352
6.1.8 Parasymptomimetika	352
6.1.9 Sympatolytika	352
6.1.10 Sympatomimetika	353
6.1.11 Myorelaxancia	354
6.1.12 Lokální anestetika	354
6.2. Interakce mezi jednotlivými skupinami farmak	355